

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze jest gminną jednostką organizacyjną, utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje Gminę, w której zamieszkuje 10 068 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Maciej Lubecki.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze został utworzony na mocy Uchwały Nr IX/40/90 Gminnej Rady Narodowej w Miedzianej Górze z dnia 30 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze.

Ośrodek posiada własny REGON 290416230 i NIP 959-14-58-415.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze jest Pani Grażyna Maniak.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut przyjęty Uchwałą Nr XV/110/2004 Rady Gminy w Miedzianej Górze z dnia 25 czerwca 2004 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze.

Zmiany do Statutu zostały wprowadzone:

- Uchwałą Nr XXVII/231/05 Rady Gminy w Miedzianej Górze z dnia 30 listopada 2005 r. w sprawie zmiany Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze.
- Uchwałą Nr XIX/164/08 Rady Gminy w Miedzianej Górze z dnia 20 listopada 2008 r. w sprawie zmiany Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze.
- Uchwałą Nr XV/101/12 Rady Gminy w Miedzianej Górze z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie zmian w Statucie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze

Statut należy uaktualnić w zakresie aktualnie realizowanych zadań przez Ośrodek oraz uaktualnić publikatory ustaw, w oparciu o które działa Ośrodek.

Uchwałę Nr 73/47/2001 Zarządu Gminy Miedziana Góra z dnia 16 stycznia 2001 r. w sprawie powołania Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze.

Zarządzenie Nr 2/2010 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze z dnia 14 stycznia 2010 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze.

Upoważnienie Wójta Gminy Miedziana Góra z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy;

Upoważnienie Wójta Gminy Miedziana Góra z dnia 25 maja 2012 r. dla Pani Anny Rzęsistej – starszego pracownika socjalnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy w przypadku nieobecności kierownika.

Zarządzenie Nr 6/2011 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze z dnia 30 grudnia 2011 roku w sprawie określenia zasad przyznawania i ustalania wysokości świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności w ramach realizacji w 2012 roku programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Barbara Smolanko – inspektor w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – koordynator kontroli - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 861/2012 z dnia 861/2012 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.
2. Renata Gwóźdź – starszy specjalista w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – na podstawie upoważnienia do kontroli nr 860/2012 z dnia 25 września 2012 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

3. Barbara Nowak – Kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 862/2012 z dnia 26 września 2012 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.
4. Zofia Syska – Koordynator Wieloosobowego Stanowiska ds. Organizacyjnych Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 867/2012 z dnia 27 września 2012 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Murawską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze* pod pozycją Nr 1/2012.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 26 – 28 września 2012 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 ze zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2012 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. *Struktura organizacyjna ośrodka, kwalifikacje kadr.*
2. *Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887).*
3. *Zbadanie procedury opracowania i wdrażania przez gminę „Strategii rozwiązywania problemów społecznych” , w tym:*

- powołanie Zespołu roboczego,
- diagnoza sytuacji społecznej gminy ,
- analiza SWOT (opis szans i zagrożeń oraz słabych i mocnych stron gminy),
- określenie celów strategicznych i operacyjnych, harmonogram realizacji, sposób monitorowania realizacji strategii.
- realizacja celów strategicznych i operacyjnych ujętych w strategii.

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze mieści się w budynku, przy ul. Urzędniczej 18, 26 – 085 Miedziana Góra, tel./ fax 41 303-19-70. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje cztery pomieszczenia, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji GOPS jest ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w Kasie Urzędu Gminy w Miedzianej Górze lub przelewem na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad. 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej (Zał. Nr 1 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych jest 6 pracowników, tj.: kierownik oraz pięciu pracowników socjalnych.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż Kierownik posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej,

rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w GOPS = 10 068/5 = 2 013

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli nie jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.), na jednego pracownika socjalnego przypada 2 013 mieszkańców, jednak nieznacznie tylko, bo o 13 osób przekracza stan 2 000 mieszkańców. Z uwagi na fakt, iż w celu spełnienia wymogu ustawowego w GOPS należałoby zatrudnić pracownika na niewielką część etatu (65 mieszkańców), Wydział odstępuje od wydawania w tym zakresie zalecenia pokontrolnego.

Ad. 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887).

Zasiłki stałe.

Z danych zawartych w sprawozdaniu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka (Zał. Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, iż w 2012 roku, do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **37 osób**, z czego **28 osób to osoby samotne**. Łączna kwota wypłaconych zasiłków stałych w 2012 roku to **93 707 zł**. Za **25 osób** Ośrodek opłaca składkę zdrowotną.

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

GOPS.8210.10.2012; GOPS.8210.5.2012; GOPS.8210.1k.2011; GOPS.8210.16.2012; GOPS-8122/19/2011; GOPS.8210.18.2012; GOPS.8210.27.2011; GOPS.8210.27z.2011; GOPS.8210.3.2012; GOPS.8210.3z.2012.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do ośrodka. W decyzjach przyznających pomoc odnotowano nieaktualne Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej z 2006 roku.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W większości skontrolowanych przypadków wywiad sporządzany był w tym samym dniu, w którym do Ośrodka wpłynął wniosek o przyznanie wsparcia, co może wskazywać na fakt, iż pracownicy socjalni nie wychodzą w teren i przeprowadzają wywiady w siedzibie Ośrodka.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Decyzje o przyznaniu pomocy klientowi odbierali osobiście, co potwierdzali podpisem i datą odbioru.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe.

Z danych zawartych w meldunku MK1/MK2 za III kwartały oraz informacji sporządzonej przez Kierownika GOPS wynika, iż w roku 2012 pomoc okresową przyznano **21 osobom**. Kwoty świadczeń wyniosły w łącznej wysokości **18 036 zł**, w tym z **dotacja celowa 15 163 zł** i **2 873 zł ze środki własne**. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 13.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.8211.14.2012; GOPS.8211.17.2012; GOPS.8211.1.2012; GOPS.8211.18.2012;
GOPS.8211.20.2012; GOPS.8211.6.2012; GOPS.8211.19.2012; GOPS.8211.16.2012;
GOPS.8211.2012.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W większości skontrolowanych akt, tak jak w przypadku zasiłków stałych wywiad sporządzany był w tym samym dniu, w którym do GOPS wpłynął wniosek o przyznanie pomocy, co wskazywać może, iż pracownicy socjalni nie wychodzą w teren i przeprowadzają wywiady w siedzibie Ośrodka.

W aktach znajdują się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, zaświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych.

W decyzjach administracyjnych, wydawanych na wsparcie w formie zasiłków okresowych widnieje aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, Kodeksu postępowania administracyjnego oraz nieobowiązujące już rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej z 2006 roku. Części wydanych decyzji na zasiłki okresowe nadano rygor natychmiastowej wykonalności, jednak w podstawie prawnej tych dokumentów nie przywołano art. 108 KPA, mówiącego o nadaniu rygoru natychmiastowej wykonalności. W części przeprowadzonych wywiadów środowiskowych zespół kontrolny odnotował poprawki naniesione korektorem.

W przedmiotowych decyzjach informowano stroną o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z danych zawartych w sprawozdaniu z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za III kwartały 2012 roku oraz z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS wynika, iż pomocą w tym zakresie objęto ogółem **407 osób**. Całkowity koszt Programu wyniósł **156 073 zł**, w tym dotacja **109 000 zł** i środki własne **47 073 zł**. Pomoc w formie gorących posiłków otrzymały **ogółem 184 osoby** na łączną kwotę **74 360 zł**.

W 2012 roku Ośrodek objął pomocą w formie zasiłku celowego **223 osoby z 73 rodzin**.
Koszt zasiłków celowych wyniósł **81 713 zł**.

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Miedziana Góra (Zał. Nr 3):

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów	Średni koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Zespół Szkoły Podstawowej, Przedszkola i Gimnazjum w Tumlinie	14	4,00 zł	pełny obiad
2.	Szkoła Podstawowa w Porzeczcu	12	3,50 zł	pełny obiad
3.	Przedszkole przy Stowarzyszeniu „Edukacja i Rozwój” w Porzeczcu	3	7,00 zł	całodzienne wyżywienie
4.	Publiczne Przedszkole przy Zespole Szkół w Ćmińsku	1	8,00 zł	całodzienne wyżywienie
5.	Zespół Szkół w Ćmińsku	42	3,50 zł	pełny obiad
6.	Zespół Szkół w Kostomłotach	86	3,50 zł	pełny obiad
7.	Klasa „0”	2	7,00 zł	całodzienne wyżywienie
8.	Publiczne Przedszkole w Kostomłotach	7	7,00 zł	całodzienne wyżywienie
	RAZEM	167		

Dodatkowo w roku 2012 do dnia kontroli Ośrodek sfinansował koszt posiłku dla 5 uczniów, którzy uczęszczali do szkół poza terenem gminy Miedziana Góra. Koszt posiłku wynosił od 3,50 zł do 8 zł za całodzienne wyżywienie.

Pozytywnym jest fakt, iż wszystkie dzieci w placówkach oświatowych na terenie gminy Miedziana Góra otrzymują gorący posiłek, co zgodne jest z ideą Programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

GOPS.8212.13.PR.2012; GOPS.8212.74.PR.2012; GOPS.8212.18.PR.2012;
GOPS.8212.65.PR.2012; GOPS.8212.20.PR.2012; GOPS.8212.87.PR.2012;
GOPS.8212.29.PR.2012; GOPS.8212.8.PR.2012; GOPS.8212.68.PR.2012.

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.8223-99.2012; GOPS.8223.80.2012; GOPS.8223.75.2012; GOPS.8223.100.2012;
GOPS.8223.66.2012; GOPS.8223.88.2012; GOPS.8223.76.2012; GOPS.8223.60.2012;
GOPS.8223.84.2012; GOPS.8223.56.2012.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

W decyzjach administracyjnych wydawanych za zasiłki celowe z Programu oraz posiłki przywołano ustawę o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, rozporządzenie w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz Kodeks postępowania administracyjnego. GOPS w Miedzianej Górze udziela zasiłków celowych z Programu również na podstawie Zarządzenia Nr 6/2011 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze z dnia 30 grudnia 2011 roku w sprawie określenia zasad przyznawania i ustalania wysokości świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności w ramach realizacji w 2012 roku programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Z § 2 ust. 1 wymienionego zarządzenia wynika, iż dzienna stawka zasiłku celowego na zakup żywności lub posiłku w 2012 roku wynosi 8 zł dla jednej osoby uprawnionej, natomiast § 3 tego dokumentu, iż w uzasadnionych przypadkach kwota świadczenia pieniężnego na zakup żywności może ulec podwyższeniu. Decyzjom administracyjnym wydanym na posiłek nadano rygor natychmiastowej wykonalności, jednak nie przywołano art. 108 Kpa w podstawie prawnej dokumentów. W większości skontrolowanych akt, tak jak w przypadku zasiłków stałych i okresowych wywiad sporządzany był w tym samym dniu, w którym do GOPS wpłynął wniosek o przyznanie pomocy, co wskazywać może na fakt, iż pracownicy socjalni nie wychodzą w teren i przeprowadzają wywiady w siedzibie Ośrodka. Decyzje

administracyjne na posiłek wydawane są dwa razy w roku: na okres od stycznia do czerwca oraz od września do grudnia.

Do zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Miedzianej Górze przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2012 do dnia kontroli, jak wynika z informacji udzielonych przez kierownika GOPS (Zał. Nr 2 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) udzieliła 114 zasiłków celowych oraz 40 specjalnych zasiłków celowych. Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na zaspokojenie bieżących potrzeb, żywność, częściowe lub całkowite pokrycie kosztów zakupu leków. Najczęstszym powodem ubiegania się o zasiłek celowy specjalny były wydatki na lekarstwa lub na leczenie, które były potwierdzane imiennymi fakturami oraz na zakup opału.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

GOPS.8212.11.2012; GOPS.8212.3.2012; GOPS.8212.1.2012; GOPS.8212.13.2012;
GOPS.8212.58.2012; GOPS.8212.15.2012; GOPS.8212.14.2012; GOPS.8212.16.2012;
GOPS.8212.50.2012; GOPS.8212.31.2012; GOPS.8212.22.2012; GOPS.8212.26.2012;
GOPS.8212.24.2012; GOPS.8212.6sp.2012; GOPS.8212.30sp.2012; GOPS.8212.47sp.2012;
GOPS.8212.14sp.2012; GOPS.8212.39sp.2012; GOPS.8212.23.2012; GOPS.8212.46sp.2012;
GOPS.8212.37sp.2012; GOPS.8212.4sp.2012; GOPS.8212.2sp.2012.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. W większości skontrolowanych akt wywiad sporządzany był w tym samym dniu, w którym do GOPS wpłynął wniosek o przyznanie pomocy, co wskazywać może na fakt, iż pracownicy socjalni nie wychodzą w teren. Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do

Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie. Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze realizuje usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną. W roku 2012, do dnia kontroli pomocą usługową objęto 2 osoby. Usługi świadczone są za odpłatnością przez dwie opiekunki zatrudnione przez GOPS w ramach umowy zlecenia.

Sprawdzono następujące akta spraw:

GOPS.8225.2.2012; GOPS.8141.1.2012.

W aktach znajduje się wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości dochodów. Decyzje odbierane są przez zainteresowanych.

Zasady przyznawania usług i pobierania odpłatności reguluje Uchwała Nr III/21/07 Rady Gminy w Miedzianej Górze z dnia 15 lutego 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz warunków częściowego lub całkowitego zwalniania z opłat i trybu ich pobierania. Obecnie 1 godzina pracy opiekunki wynosi 7 zł. W decyzjach administracyjnych przyznających usługi opiekuńcze odnotowano nieaktualne rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej z 2006 roku.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze w okresie objętym kontrolą skierował do domu pomocy społecznej 1 osobę.

Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego.

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna w kontrolowanej jednostce podejmowana jest podczas każdego bezpośredniego kontaktu pracownika socjalnego z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i w siedzibie Ośrodka.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze realizuje pracę socjalną przede wszystkim wobec osób pozostających bez pracy, osób doświadczających przemocy w rodzinie, osób niepełnosprawnych i ich rodzin, osób z zaburzeniami psychicznymi, starszych, rodzin z dziećmi.

Celem tej pracy jest wzmocnienie i poprawa funkcjonowania osoby i rodziny w wymiarze społecznym i ekonomicznym, ograniczenie zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego poprzez integrację i aktywizację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, wzmacnianie aktywnego udziału osób i rodzin w kształtowaniu własnego życia i współdziałania w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej.

W rozwiązywaniu trudnych problemów swoich podopiecznych kontrolowana jednostka współpracuje z Urzędem Gminy, Powiatowym Urzędem Pracy, Ośrodkiem Zdrowia, szkołami, Policją, organizacjami pozarządowymi.

Od roku 2009 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze realizuje projekt systemowy w ramach PO KL pn. „Czas na aktywność w gminie Miedziana Góra”. Celem wymienionego przedsięwzięcia w 2012 roku jest aktywizacja społeczno – zawodowa 12 osób bezrobotnych gminy Miedziana Góra, korzystających z pomocy społecznej, zagrożonych wykluczeniem, wykluczonych lub dyskryminowanych na rynku pracy. W roku bieżącym dla beneficjentów zorganizowano następujące kursy zawodowe: bukietciarz z obsługą kas fiskalnych, pracownik administracyjno – biurowy z obsługą komputerową programów użytkowych oraz sprzedawca z prawem jazdy kategorii B.

W 2012 roku do dnia kontroli pracownicy socjalni sporządzili 24 kontrakty, w tym 11 w ramach PO KL. Zawarte kontrakty socjalne miały na celu aktywne poszukiwanie pracy, zarejestrowanie się w powiatowym urzędzie pracy, podjęcie leczenia odwykowego, zgłoszenie się do terapeuty uzależnień, podjęcie prac porządkowych w mieszkaniu. Kontrakty sporządzone zostały w sposób prawidłowy, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 roku w sprawie wzoru kontraktu socjalnego.

Sposób wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Kontrolowana jednostka ma zlecone do realizacji zadanie wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Na dzień kontroli GOPS w Miedzianej Górze nie zatrudniał asystenta rodziny.

Ad. 3 Zbadanie procedury opracowania i wdrażania przez gminę „Strategii rozwiązywania problemów społecznych”, w tym:

- powołanie Zespołu roboczego,***
- diagnoza sytuacji społecznej gminy,***
- analiza SWOT (opis szans i zagrożeń oraz słabych i mocnych stron gminy),***
- określenie celów strategicznych i operacyjnych, harmonogram realizacji, sposób monitorowania realizacji strategii.***
- realizacja celów strategicznych i operacyjnych ujętych w strategii.***

Aktualnie obowiązujący dokument dotyczący rozwiązywania problemów społecznych w gminie Miedziana góra został przyjęty Uchwałą Nr XXII/187/2009 Rady Gminy Miedziana Góra z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009-2015.

Powołanie zespołu roboczego

Zarządzeniem Nr 44B/08 z dnia 30 września 2008 r. Wójt Gminy Miedziana Góra powołał Zespół zadaniowy ds. przygotowania projektu Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009-2015.

Pracom Zespołu przewodniczyła Pani Grażyna Maniak – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze. W skład zespołu weszli przedstawiciele OPS,

Urzędu Gminy, Radni z Gminy Miedziana Góra, przedstawiciel organizacji pozarządowej z terenu gminy.

GOPS nie dysponuje dokumentacją dotyczącą pracy zespołu i procesu przygotowania Strategii.

Diagnoza problemów społecznych

Diagnoza problemów społecznych została poprzedzona szczegółową diagnozą stanu Gminy Miedziana Góra (rozdział III strategii) w takich obszarach jak:

- geografia
- struktura demograficzna
- zasoby mieszkaniowe
- infrastruktura techniczna (wodociągi, kanalizacja, drogi)
- infrastruktura społeczna (pomoc społeczna, edukacja, ochrona zdrowia, oświata i wychowanie, bezpieczeństwo publiczne).

Na terenie gminy działa 14 organizacji pozarządowych działających w różnych obszarach jak np. Ratownictwo i ochrona ludności, działalność charytatywna, ochrona dóbr kultury i tradycji, przeciwdziałanie patologiom społecznym, kultury fizycznej i sportu itp).

Na podstawie analizy danych w w/w obszarach zidentyfikowano najważniejsze problemy społeczne występujące w gminie do których należą:

- bezrobocie
- uzależnienia
- niepełnosprawność

Każdy z problemów został szeroko omówiony z przedstawieniem skali problemu w Gminie Miedziana Góra.

Analiza SWOT

W rozdziale V strategii zawarto wyniki analizy SWOT- wymieniono mocne i słabe strony Gminy oraz szanse i zagrożenia np.:

- mocne strony np.: tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, dobry układ dróg, współpraca z organizacjami pozarządowymi, funkcjonowanie świetlic środowiskowych.

- słabe strony np.: duża liczba bezrobotnych, narastające patologie społeczne, mała świadomość ekologiczna mieszkańców, niewystarczająca infrastruktura techniczna itp.

- szanse np.: atrakcyjne tereny pod budownictwo mieszkaniowe, wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców, działania służące profilaktyce i rozwiązywaniu problemu uzależnień, możliwość pozyskiwania środków UE, rozwój branży turystycznej,

- zagrożenia np.: zwiększenie się migracji osób wykształconych, pogarszające się warunki bytowe, brak placówek stacjonarnych dla osób starszych, brak właściwej polityki rolnej.

Misja i wizja

Misja (str 13):

„Gmina Miedziana Góra jest atrakcyjnym miejscem zamieszkania, rozwoju społeczno-gospodarczego, przyjazna mieszkańcom i osobom przyjezdnym

Wizja (str 60):

„Gmina Miedziana góra atrakcyjnym miejscem zamieszkania, rozwoju społeczno-gospodarczego w oparciu o potencjał środowiska i mieszkańców”

Cele strategiczne i operacyjne

W rozdziale VII strategii przedstawiono 3 cele główne. Dla każdego z celów głównych wyznaczono i szczegółowe oraz zadania, jakie mają być zrealizowane dla rozwiązania czy zmniejszenia skali występujących w gminie problemów społecznych.

Harmonogram działań z podaniem kosztorysu na określone cele.

Strategia nie zawiera harmonogramu realizacji strategii. Pod każdym z celów wskazano „wskaźniki monitorowania” (np. liczba uczestników w klubie seniora, liczba prowadzonych akcji, liczba imprez promujących zdrowy tryb życia itp.). Nie określono czasookresu, w jakim będą realizowane poszczególne cele, nie wskazano osób (instytucji odpowiedzialnych za realizację zadań).

Finansowanie działań określonych w strategii omówiono w osobnym rozdziale, wskazując potencjalne źródła finansowania jako wewnętrzne (np. środki z budżetu gminy, z budżetu państwa, sponsorzy) i środki z zewnątrz (np. fundusze unijne, programy bilateralne, krajowe fundusze publiczne, fundusze prywatne itp.).

Monitorowanie i ewaluacja

W rozdziale IX i X i XI zawarto zapisy dotyczące zarządzania realizacją strategii, jej aktualizacji i monitorowania. Instytucją zarządzającą wdrażaniem strategii jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze. Bezpośrednim koordynatorem jest Kierownik GOPS. Za nadzór merytoryczny i obowiązek monitorowania realizacji działań odpowiada Zespół zadaniowy, który przedstawia Radzie Gminy sprawozdania z oceny wdrażania strategii co najmniej raz na 2 lata, natomiast w ramach monitoringu będzie dokonywany przegląd raz w roku. Mówi się też o pracy nieokreślonego bliżej „Podzespołu koordynującego” (str 76), który miałby być wsparciem merytorycznym dla GOPS.

Realizacja celów strategicznych i operacyjnych ujętych w strategii.

Z informacji udzielonych przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że do dnia dzisiejszego w/w Zespół zadaniowy i Zespół koordynujący nie został powołany.

W sporządzonych przez Kierownika OPS w Miedzianej Górze i przedłożonych kontrolującemu sprawozdaniach z realizacji strategii za lata 2009, 2010 i 2011 przedstawiono w formie tabelarycznej realizację poszczególnych zadań przypisanych do celów głównych. Dokonano również obszernej, zbiorczej analizy realizacji działań w obszarach określonych w Strategii za lata 2009-2011, z której wynika, że cele strategiczne realizowane są w około 90% i będą nadal realizowane.

Nie przedstawiono dowodów na przedłożenie sprawozdań z realizacji strategii Radzie Gminy.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego z Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, usługi opiekuńcze, posiłek, zasiłki celowe i specjalne celowe przyznano celowo i zasadnie.

W aktach klientów znajdują się aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur.

Statut należy uaktualnić w zakresie aktualnie realizowanych zadań przez Ośrodek oraz uaktualnić publikatory ustaw, w oparciu o które działa Ośrodek.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze Kierownik oraz pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje wymagane na zajmowanych stanowiskach. Stan zatrudnienia pracowników socjalnych nie jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz.1362 z późn. zm.), na jednego pracownika przypada 2 013 mieszkańców, jednak nieznacznie tylko, bo o 13 osób przekracza stan 2 000 mieszkańców. Z uwagi na fakt, iż w celu spełnienia wymogu ustawowego w GOPS należałoby zatrudnić pracownika na niewielką część etatu (65 mieszkańców), Wydział odstępuje od wydawania w tym zakresie zalecenia pokontrolnego.

W decyzjach wydawanych na zasiłki stałe, okresowe i usługi opiekuńcze zespół kontrolny odnotował nieaktualne Rozporządzenie Rady Ministrów z 2006 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Ponadto decyzjom na zasiłki okresowe i posiłek nadano rygor natychmiastowej wykonalności, jednak w podstawie prawnej tych dokumentów nie przywołano art. 108 Kpa, mówiącego o nadaniu rygoru natychmiastowej wykonalności.

Niepokojącym jest fakt, iż w większości przypadków skontrolowanych akt wywiad środowiskowy sporządzany był w tym samym dniu, w którym do GOPS wpłynął wniosek o przyznanie pomocy, co wskazywać może na fakt, iż pracownicy socjalni nie wychodzą w teren i przeprowadzają wywiady w siedzibie Ośrodka.

Pozytywnym jest fakt, iż wszystkie dzieci na terenie gminy otrzymują gorący posiłek, co zgodne jest z ideą Programu dożywiania.

Kontrolowana jednostka nie wykorzystuje dostatecznie kontraktu socjalnego poza projektem systemowym PO KL jako instrumentu pracy socjalnej.

Nie sporządzono harmonogramu realizacji strategii, zawierającego katalog celów strategicznych i szczegółowych oraz planowanych działań podejmowanych dla ich realizacji, terminów realizacji, mierników (wskaźników) realizacji działań, źródeł finansowania oraz nie wskazano osób (podmiotów) odpowiedzialnych za realizację działań.

Nieprecyzyjnie określono sposób monitorowania i ewaluacji strategii. Nie powołano zespołu zadaniowego ds. oceny realizacji strategii.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.

Protokół sporządzono i podpisano 26.10.2012 r.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź

Ze strony kontrolowanej:

Grażyna Maniak – Kierownik GOPS Miedziana Góra

2. Barbara Smolanko

3. Zofia Syska

4. Barbara Nowak

